

Finansministeren (Brandes): Konseilspræsidenten er forhindret i at være til Stede ved dette Møde, og jeg skal da tillade mig paa hans Vegne at forelægge Forslag til Lov om Ikrafttræden af Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1915. Jeg skal gøre det ganske kort. Jeg behøver ikke at dvæle ved Sagens Forhistorie, som er kendt af alle — den Henvendelse, som er kommet til Regeringen fra det konservative Folkeparti —, eller ved de Forhandlinger, der har fundet Sted. Saaledes som Lovforslaget nu foreligger, er det vedtaget af Folketingets tre Partier, og det fjerde Parti har ikke stemt imod.

Det er ikke uden Beklagelse, at Regeringen har fremsat dette Lovforslag, og denne Beklagelse har tre Grunde. Lovforslagets Fremsættelse skyldes først og fremmest, at den hærgende Verdenskrig endnu vedvarer. Dernæst gælder Beklagelsen dette, at de Goder for Land og Folk, som den nye Grundlov medfører, altsaa ikke vil komme til at virke efter al Rimelighed i det første Aar. Endelig er det jo beklageligt, at det er den Splittelse, som finder Sted mellem Partiernes Anskuelser, som gør det nødvendigt, at dette Lovforslag fremsættes, idet man har frygtet, at en Valgbevægelse og en Valgkamp kunde blive ikke uden Farlighed udadtil. Det er denne sidste Aarsag, som har været den afgørende for de tre Partier, der har sluttet sig umiddelbart til Forslaget. Det fjerde Parti har stillet sig saaledes, at det ikke har modsat sig Lovforslagets Fremme, idet Venstre har indtaget den Stilling, at det ikke vilde stemme for Lovforslaget, men ikke har villet stemme imod det eller direkte modsætte sig det, hvoraf Følgen ogsaa havde været, at Lovforslaget ikke var blevet fremsat af den nuværende Regering.

Det havde været, som det ofte er sagt, Regeringens Ønske, at der kunde være afholdt Valg, men saaledes som Forholdene blev, har man maattet fremsætte dette Lovforslag, og jeg skal nu, efter at det er vedtaget af det høje Folketing, anbefale det til det høje Landsting.

J. Pedersen: Der var været talt og skrevet saa meget om denne Sag, at jeg antager, at der ikke er Grund til ved denne Lejlighed at rejse stor Debat derom.

Da vi vedtog Grundloven i Fjor, var vi alle enige om, at vi paa det Tidspunkt ikke ønskede at faa det Kampvalg, som vilde blive den nødvendige Følge af Grundlovens Ikrafttræden straks, idet begge Ting maatte opløses. Som Følge deraf

indsatte man den sjette, midlertidige Bestemmelse, hvorefter Grundlovens Ikrafttræden udsættes 1 Aar, men denne Frist for Grundlovens Ikrafttræden kunde enten forkortes eller forlænges, efter som Forholdene maatte opfordre dertil. Nu kan der spørges, om de Forhold, som i Fjor gjorde, at man ikke ønskede Valg, er saaledes forandrede, at der nu ikke vilde være noget til Hinder for Afholdelse af Valg, og derom har Meningerne været og er fremdeles delte. Men dersom det høje Ministeriums Medlemmer havde stillet sig anderledes, end de har, og allerede paa et tidligere Tidspunkt havde tilkendegivet, at de vilde antage, at det var rigtigst at vente med Valg, saa at man altsaa kunde vente et Lovforslag derom fra Regeringen, vil jeg tro, at den Meningsforskel, som gjorde sig gældende, vilde være blevet en hel Del mindre. Saaledes har Regeringens Stilling imidlertid ikke været, idet saavel Konseilspræsidenten, baade i og udenfor Rigsdagen, som Indenrigsministeren udenfor Rigsdagen allerede paa et tidligere Tidspunkt og ogsaa senere har givet til Kende, at det var Ministeriets Opfattelse, at man skulde have Valg i Juni, og at der skulde ske ganske særlige Ting, hvis dette ikke skulde afholdes. Dette førte naturligt til, at man ogsaa fra anden Side maatte forberede sig paa Valg; derfor blev der sat Fart paa Organisations- og Agitationsarbejdet, og det kan ikke nægtes, at da saa Henvendelsen fra det konservative Folkeparti om ikke at faa Valg kom, og man fik et bestemt Indtryk af, at ikke blot Regeringens to samvirkende Partier var enige deri, men ogsaa Ministeriet selv mente, at det var det rigtige, og at man altsaa kunde vente Lovforslag om en Udsættelse, havde det noget Karakteren af koldt Vand over Hovedet. Og det gjorde, at der i det Parti, jeg tilhører, først og fremmest i Folketinget, var megen Uvillie mod den Tanke at skulle opgive at faa Grundloven til at træde i Kraft den 5. Juni og Valg umiddelbart derefter. Nu har Regeringen taget den Stilling, som jeg i og for sig synes er underlig, at dersom noget af Partiernes vilde stemme imod dette Lovforslag, vilde det ikke komme frem, og det har ført til, at mit Parti i alt Fald har haft den Opfattelse, som ogsaa er gjort gældende fra Venstre i det hele, at naar Sagen ligger saaledes, vil man ikke paatage sig Ansvar for at fremskalde et Valg, som hverken Regeringen eller Flertallet i begge Rigsdagens Ting synes, det er rigtigst at foretage. Derfor